

§ 35 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa čo do zločinu podľa § 330 tr. zák. a prečinu podľa § 2 zák. čl. 41/1914 a v dôsledku toho aj vo výrokoch o treste a výrokoch s tým súvislých a do týchto zrušenej časti nariadil nové pokračovanie.

Čís. 4876.

Pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně —, pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti.

Výtka zástupcům dělnické strany na radnici, že určitými činy (pomáhající nedělnické straně v případě vnucování dílovedoucího) poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při příštích volbách odmítli, je výtkou nečestného jednání, jež je způsobilé, snížit je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1933, Zm I 828/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu v Plzni jako soudu kmetského ze dne 13. července 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., jakož i pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody :

Zmateční stížnosti soukromých obžalobců nelze upříti oprávnění. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a), věcně i čís. 5 § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost zprošťující výrok ve dvou směrech; jednak, pokud jde o smysl pozastaveného článku, jednak, pokud jde o výrok, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy. Nezbytným předpokladem správného a vyčerpávajícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by po stránce formální i právní byl bezvadně zjištěn obsah, smysl a rozsah závadného výroku. Teprve když v tomto směru soud si náležitě a správně uvědomil směr a způsob útoku na čest, může přikročiti ke zkoumání otázky důkazu pravdy, který se přece s obsahem urážky musí krýti. Vychází-li se z těchto pravidel, nutno především přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud napadá výrok soudu, že v pozastavené stati vůbec není obsažena skutková podstata přečinu proti bezpečnosti cti.

Je přípustiti, že slovo »vnucování« může znamenati i pouhé doporučení nebo ustanovení a že nemusí obsahovati nic nečestného nebo

opovržlivého; sluší i připustiti, že nemusí býti nečestným jednání činitele určité politické strany, podporuje-li v určité záležitosti snahu politické strany jiné. Leč těmito úvahami, jakož i další zcela povšechnou a nepřesnou úvahou, že jinak článek nevybočuje z rámce dovolené kritiky, neuvědomil si soud ani po stránce formální, ani po stránce právní veškeré, pro správné posouzení případu rozhodné okolnosti. Podstatným obsahem pozastavené stati je výtku, že členové komunistické frakce na r-ské radnici pomáhali svou podporou straně národně-demokratické (národnímu sdružení) v případě vnucování dílovedoucího Š-e. Článek poukazuje pak dále k tomu, že tato práce komunistických členů obecního zastupitelstva směřovala proti dělníkům a bylo jí také tak dělníky porozuměno, ježto dělníci při pozdějších volbách pak již odmítli tyto pomahače.

Vychází-li se z tohoto obsahu článku v jeho celistvosti, jak to první soud při správném výkladu článku měl učiniti, nelze již mluvit o pouhé snad, jak první soud předpokládá, nezávadné kritice, nýbrž sluší v článku tom spatřovati výtku, že soukromí obžalobcové jako komunističtí zástupcové dělnictva při důležité, tohoto dělnictva se dotýkající otázce zájmy dělnictva a své strany, která to přece předpokládá, nejen nehájili, nýbrž naopak podporovali snahu politické strany komunistickému dělnictvu cizí při určitém úkonu — vnucování dílovedoucího Š-e — způsobem dělnictvu přímo škodlivým. Pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně, — pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti. Neplní-li dotčená osoba tyto povinnosti, jí v tomto okruhu náležející, způsobem svědomitým, může takové porušení těchto povinností býti činem snižujícím vážnost dotyčné osoby v očích spoluobčanů a výtku z takového činu je pak výtkou nepočetného jednání podle XII. hlavy druhého dílu trestního zákona. Vytýká-li se tedy soukromým obžalobcům jako zástupcům komunistické strany v obecním zastupitelstvu v R., že činy v pozastaveném článku blíže naznačenými poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při následujících volbách již odmítli, vytýká se jim zřejmě jednání nečestné, jež jest způsobilé, snížení je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností. Toto stanovisko zajisté také není v rozporu s názorem slušných společenských kruhů vůbec, neboť soukromým obžalobcům se nevytýká snad, že nepodporovali teroristické jednání, jehož se dopustili někteří dělníci a pro něž byli také tito dělníci stíháni pro útisk. S tímto jednáním nemá výtku učiněná soukromým obžalobcům nic společného, nesouc se toliko k tomu, že soukromí obžalobci jako komunističtí zástupci dělnictva na radnici r-ské při řádném projednávání této záležitosti zájmy, komunistického dělnictva vážně se dotýkající, netoliko opustili, nýbrž přímo proti těmto zájmům svým hlasováním podporovali jinou politickou stranu na úkor komunistického dělnictva. Pokud soud neposuzoval věc z těchto právních a skutkových hledisek a neuvažoval při tom o obsahu spisů

T 133/29, poukazujícím k tomu, že skutečně šlo o zásadní požadavek organisovaného komunistického dělnictva, je výrok rozsudkový zmatečný a bylo již z tohoto důvodu zmateční stížnosti vyhověti a zprošťující výrok zrušiti.

Čís. 4877.

Jde o porušení předpisu § 260 čís. 3 a o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., nevyslovil-li nalézací soud v rozsudku, zda radiotelefonní zařízení propadá, nýbrž vyhradil výrok o tom pozdějšímu rozhodnutí.

Propadnutí radiotelefonního zařízení netřeba vysloviti, nabyla-li ho před zahájením trestního řízení nebo při něm bezelstně (nevědouc o tom, že bylo zahájeno trestní řízení proti tomu, od koho zařízení nabyla) osoba od pachatele rozdílná, již bylo dáno povolení k přechovávání onoho zařízení.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1933, Zm I 299/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství lo rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. ledna 1932, pokud jím nebylo vysloveno, že radiotelefonní zařízení propadá podle § 24 odst. 5 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9/1924 sb. z. a n. ve prospěch státu, zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo vysloveno, že rozhodnutí o zabavení (správně propadnutí) radiotelefonního zařízení se vyhrazuje, a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný uznán vinným přčinem podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, a za to odsouzen podle tohoto ustanovení zákona za použití § 266 tr. zák. do tuhého vězení v trvání 14 dní, zostřeného jedním postem, a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení. Zároveň bylo tímž rozsudkem vysloveno, »že rozhodnutí o zabavení (správně propadnutí) radiotelefonního zařízení se vyhrazuje«, a to, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů, proto, »že dosud nebylo zjištěno, kde zařízení se nalézá a zdali ho nenabyla bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení«.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 3 a 11 tr. ř. Dovolávajíc se posléze uvedeného důvodu zmatečnosti, namítá, že nalézací soud vykročil ze své moci trestní tím, že nevyslovil svým rozsudkem, že radiotelefonní zařízení, o něž tu jde, propadá podle 5. odstavce § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, ve prospěch státu. Tato námitka je bezpředmětná, ježto nalézací soud, jak bylo uvedeno,